

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

CCXLV. Clemens XI. Anno Christi 1700. Leopoldi I. 49.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65477)

(2) Constitutionem, quæ incipit *Redemptoris* recitat Thomas Pafeuccius in Compendio ad Consultationes Canonicas Pignatelli part. 2. tit. *De Regular.* pag. 348. Vide Cardinalem Petram in Comment. ad Constitut. Apostol. tom. 2. pag. 273. num. 2.

(3) Constitut. *Ad hoc unxit* 23. pag. 195.

(4) Constitut. *Ubi primum* 46. & Constitut. *In sublimi* 65. pag. 242. & 268.

(5) Vide annotat. 2. ad Gregorium V. pag. 314.

CCXLV.

CLEMENS XI.

ANNO CHRISTI 1700.

LEOPOLDI I. 49.

MAGNUM in Romanis Pontificibus nomen *Clemens XI.* Urbinas *Johannes Franciscus Albanus* antea dictus, Pontificiæ vir majestatis, ut aspectu ipso cuius injiceret admirationem suam, & honoris fastigium æquaret. In locum Innocentii XII. anno 1700. IX. Kal. Decembr. incredibili Cardinalium voluntate vixdum cooptatus, facinus edidit præclarissimum. Nam

Sss 4 de-

delatum sibi Sacerdotium summum constantissimè recusavit per triduum, donec divino illo, qui Ecclesie sue semper adest, spiritu tactus studiis omnium cessit. Virtutem eximiam admirati sunt Heterodoxi ipsi Norimbergenses, celebraruntque aureis argenteisque numismatibus inscriptis nomine ejus. (1) Illud etiam nequam vulgatæ laudis, quod ubi primùm aditus est à consanguineis, denuntiavit nihil se diminutum velle de Constitutione, quâ decessor ejus nimiam Pontificum in suos benevolentiam execrabatur, nihil se daturum gratiæ eorum, ac vetare, ne munera ulla acciperent, ne facturos secum officiosè admitterent, ne propria & usitata Pontificum Romanorum propinquis munia susciperent. Auxit insigniter decora hæc & decretis sapienter, & factis præclare. Nihil non conatus est, ut diffidia gravissima inter Christianos Principes exorta, quæ mox in exitiale diuturnumque exarsere bellum, extingueret. Jacobum II. Angliæ Regno extorrem, Mariam Reginam, Valliæ Principem, eundemque post mor-

tem Patris Regem Jacobum III. hoc nomine juvit pecuniâ grandi. *Gnomone astronomico ad usum Kalendarii constructo aptavit secula Verbo Dei, formatâque lined, uti vocant, meridianâ, quæ cursum Solis ostenderet, effecit, ut temporum ratio Paschæ celebrando constituta ab Synodo Nicæna & ab Gregorio XIII. emendata nosceretur facilè & servaretur probè.* (2) Collatam Duci Hannoverensium Heterodoxo dignitatem Electoris Imperii exoptulavit improbavitque velut rem adversam Catholicæ Religioni, & juribus Apostolicæ Sedis, emittamque exoptulationem improbationemque jussit in Tabularii Imperialis acta referri. *Festum Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ ubique terrarum ab omnibus Christifidelibus de præcepto servari & celebrari mandavit.* (3) S. Josephum ejusdem Immaculatæ Virginis sponsum, Albanæ Familiæ patronum, novo coli decrevit *Divino Officio*, quod ex aptis Librorum Sacrorum verbis ipse composuit. (4) Pium V. P. M. Andream Avellinum, Felicem à Cantalicio, & Catharinam Bononien-

niensem retulit inter Divos. Eugenio Sabaudia Principi Ensem & Galerum misit, spectatae virtutis premium, nec dari solitum nisi imperatoribus summis ob praecelaram defensionem rei Christianae. (5) Magnificentiam adhibuit, pluribus extructis operibus & aedificiis tum sacrum profanis: liberalitatem, decies centenis millibus aureorum nummum in pauperes erogatis, Ecclesiasticae disciplinae custos sedulus munera viris, non viros muneribus honestare contendit. (6) Mirus fuit ardor Catholicae religionis custodiendae, propagandaeque. Ad Sinas, ad Indos, Persas, Aethiopas, Moschos misit praecones Evangelii, quorum operam multi vel ab ethnica superstitione abducti, vel a schismate revocati. Ipse quoque pietate sua atque dexteritate tenuit, ut Antonius Ulicus Dux Brunsvicensium, & Federicus Augustus Saxonicus Elector, relicta Lutheri impietate, ad partes accederent Catholicorum. Ad ornandum vero nomen Christianae Alexandrae Suecorum Reginae, monumentum haeresis ab ea ejuratae, terren

renique regni ob cæleste abdicati
posuit in Æde Vaticana. (7) Dire-
mit celebrem & studio magno par-
tium agitatam controversiam de riti-
bus & ceremoniis Sinensibus, im-
probans tanquam supersticiosos ho-
nores haberi solitos *Confucio*, ejusque
progenitoribus. (8) Damnavit *pro-*
positiones ex P. Quesnelli libro quo-
dam depromptas unam supra cen-
tum. (9) Abolevit *prætensam Apo-*
stolicam Regni Siciliae Legationem ac
Monarchiam nuncupatam, ejusque asser-
tum Tribunal. (10) Integrato decre-
to Innocentii XI. constituit, ut ini-
tiandi Ordinibus sacris, Rectores
animarum, alisque viri Ecclesiastici
secederent in se ipsos, animúmque
per dies decem exercerent medita-
tione æternorum. Ajebat enim,
secessu illo *Sacro quidquid sordium de*
mundano pulvere contractum est, commo-
dè detergi, Ecclesiasticum spiritum repara-
ri, mentis aciem ad divinarum rerum
contemplationem extolli, rectè, sanctèque
vivendi normam vel institui vel confir-
mari. (11) Ad hæc *Domum Emen-*
dationis erexit regendis moribus ju-
venum, qui, ut in Urbe plena pere-
grinis

grinis & advenis, malo exemplo vagi per plateas & compita otiaerant. Ut autem Græcâ & Latinâ linguâ valebat, veteres imitatus Pontifices, laudatissimas Homilias habuit ad populum, in quibus gravem & robustam expressit eloquentiam Magni Leonis patroni sui. Hinc magna in eo fuit non Religionis modò, sed etiam litterarum cura. Nam & Vaticanam Bibliothecam auxit manuscriptis linguarum exoticarum exemplis undique petitis, & liberalium artium professores coluit, fovit patrocinio, decoravit honoribus. Nec illud minùs perennem habebit laudem, quod à re divina, statisque ceremoniis ac solemnibus sacris, quæ summâ religione peragebat ac majestate, nunquam abstinuit, nisi morbo impeditus: quòd pro Tribunali in Æde Vaticana excepit poenitentium Confessiones sacras, quòd Nosocomia obivit, quòd licet incommodâ plerumque uteretur valetudine, omnes facilè admisit, & infirmis etiam patientes aures præbuit dicere solitus, *Principis esse omnia scire, non omnia exequi.* Quâ facilitate urbâ-

banos , externosque Magistratus
 continuit in officio , atque effecit,
 ut nullo respectu rerum privatarum,
 quæ semper offecere publicis , jus
 suum cuique tribuerent. Latè etiam
 fulget ea gloria , quòd temporibus
 difficillimis toto fermè Pontificatu,
 animum gessit illis parem. Par de-
 nique per *annos viginti , menses tres ,*
dies quinque & viginti (tot enim re-
 gnavit vitâ functus XIV. Kal. Apri-
 lis 1721. annum ætatis agens secun-
 dum & septuagesimum) titulo tanti
 honoris semper fuit, ut optimo etiam
 succedenti Pontifici difficilis æmula-
 tio foret.

ANNOTATIONES.

(1) *Prima Numismatum facies Cle-
 mentis effigiem exhibet cum inscriptione
 circumposita : ALBANUM COLUERE PA-
 TRES , NUNC MAXIMA RERUM ROMA
 COLIT. Infra verò. CLEMENS XI.
 CREATUS XXIII. NOVEMBRIS MDCC.*
*In aversa partè gentilitium Albanorum
 eminet Stemma Pontificiæ Tiaræ supposi-
 tum , variorum florum ferto , quatuor
 tæniis distincto circumdatum , in quibus
 præcipuæ virtutes Principis , nimirum*
Fu-

Iustitia, Pietas, Prudentia, Eruditio sunt expressæ, subjectâ epigraphæ, FLORES CIRCUMDATI. Sertum autem divina circum exornant verba: FLORES MEI FRUCTUS HONORIS, ET HONORIS STATIS. Ecclesiast. XXIV. 23. Inflexam denique Numismatis oram desumptum ex Claudiano hemistichium inquit novo Pontifici aptissimè congruens: SOLUS MERUIT REGNARE ROGATUS. Hæc sunt apud Auctorem librorum seu De vita & rebus gestis Clementis XI Pont. Maximi lib. 1. §. 53. pag. 51. & 52.

(2) *De Linea meridiana Clementina multi ad hanc diem scripsere: Auctor memoratus De vita & rebus gestis Clementis XI. lib. 2. §. 38. pag. 161.*

(3) *Constitut. Commissi nobis 40. in Continuatione Bullarii part. 2. pag. 69.*

(4) *Eruditissimus Cardinalis Lambertinus De Serv. Dei Beatif. & Beat. Canoniz. lib. 4. part. 2. cap. 9. num. 5.*

Idem supra cap. 13. num. 8. De Novendialibus Supplicationibus in honorem Sanctorum - - - nunquam actum est, quod sciam, in Sacrorum Rituum Congregatione; ad nostram notitiam non deveniunt, nisi binæ Litteræ Apostolicæ in forma

forma Brevis sanctæ memoriæ Clementis Papæ XI. in quibus indulget, ut Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ad publicam venerationem exponi posset in Capella sub Invocatione S. Joseph sita in Ecclesia S. Ignatii in Urbe novem diebus Festum ipsius S. Joseph proximè antecedentibus, utque fideles Capellam prædictam visitantes supradictis diebus Indulgentias lucrifacerent, adimpletis tamen nonnullis operibus, quæ in dictis Litteris Apostolicis leguntur.

(5) Vide annotat. 5. ad S. Pium V. pag. 533.

(6) Dicebat, ut est in lib. 6. De ejus vita & rebus gestis §. 27. *Indignus est Episcopatu, qui Episcopatum aucupatur. Et: Qui minimè bonus insignitur Sacerdotio, tanto munere non proficit, sed in dies fit deterior.* Lege vitam Benedicti XII. Pauli II. Hadriani VI.

(7) Christinae Reginae nomen *Alexandra* addidit Summus Pontifex *Alexander VII.* ei administrans Sacramentum Confirmationis

(8) Constitut. *Ex illa die 78.* in Continuatione Bullarii part. 2. pag. 155.

(9) Constitut. *Unigenitus Dei filius* 64. ibid. pag. 118.

(10) Constitut. *Romanus Pontifex* 76. §. 4.

§. 4 ibid. pag. 149. Vide annotat. 6. ad
Urbanum II. pag. 356.

(11) Epistola Encyclica 6. in Continua-
tione Bullarii part. 2. pag. 422.

CCXLVI.

INNOCENTIUS
XIII.

ANNO CHRISTI 1721.

CAROLI VI. 10.

NOVEMDIALIBUS sacris *Clementi XI.*
perfolutis, comitia Pontificia
haberi coepta, in quibus VIII. Idus
Majas Cardinales successorem crea-
runt *Michaëlem Angelum de Comitibus*
Romanum, quem ad claritatem ge-
neris, unde Pontifices plures existi-
terant, munera quoque domi, foris-
que gesta faciebant loco supremo
dignum. *Innocentius XIII.* appellari
voluit. Pacatum & optimè confi-
tutum imperium nactus, animum
adjecit ad Pontificium decus dome-
sticâ & publicâ majestate augendum.
Liberalis in omnes, in eos potissi-
mum, quibus aliquo beneficio se ob-
strictum esse sentiret. Mitissimo in-
genio